

uitbreiding en vernieuwing
open oproep
sportaccommodatie merksplas

Op 1 januari 2003 telde de gemeente Merksplas 8044 inwoners en bovendien is Merksplas een erg jonge gemeente. Merksplas heeft een oppervlakte van 4455 ha 97 are 5 ca. De gemeente is erg bosrijk en groen.

samenvatting van de vraag van de gemeente Merksplas in het algemeen beleidsplan 2001-2006:

De steun van het gemeentebestuur naar de verschillende verenigingen dient vooral op materieel vlak te gebeuren in plaats van op financieel vlak. Dit vertaalt zich in de uitbreiding van de huidige sportaccommodatie tot een open centrum voor de "Spetsers".

antwoord van S.O.:

Studiegroep Omgeving neemt de uitdaging aan om van de huidige sportaccommodatie een gebied te maken die een duidelijke meerwaarde biedt voor de "Spetsers".

Deze Open Oproep is voor ons een aanleiding om de positie, de rol en het functioneren van sport in een dorp of stad te analyseren en opnieuw te definiëren. Hiermee willen we onze bijdrage leveren aan het maatschappelijke debat om duurzaam met onze ruimte om te springen. In die zin is het een strategie die toepasbaar kan zijn op andere sportaccommodaties.

vooraf...

Het binnengebied “den wijntuin” situeert zich vlak bij de dorpskern ten noorden van de Markt. Het terrein wordt ingesloten tussen doorgaand verkeer langs de westzijde (door de Wijntuinstraat) en lokaal verkeer langs de oostzijde (door Hofeinde en de Kerkstraat).

Andere recreatie- en sportaccommodatie in de gemeente is verder van het centrum verwijderd. Hierdoor is “den wijntuin” het belangrijkste sport- en recreatiecentrum van de gemeente.

situering

De bestaande infrastructuur is ontoereikend zowel in het functioneren als in het ruimtelijke beeld. Er is nood aan extra ruimte en accommodatie voor nieuwe sporten. De gekende locatie uitbouwen, bestaande infrastructuur integreren in de nieuwe en continuïteit bieden aan de bestaande verenigingen zijn prioritair. Op de volgende bladzijden wordt het gebied ontleed. Deze analyse vormt de basis om vervolgens een visie en conceptelementen op te bouwen.

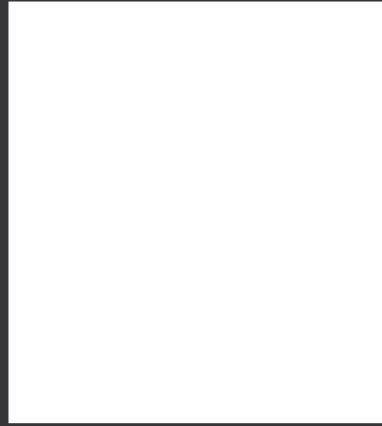
analyse bestaande toestand

bebouwing

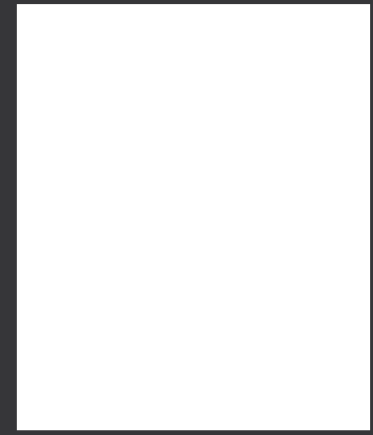
De gebouwen zijn fragmentarisch ingeplant, bezitten weinig architectonische waarde en hebben geen correlatie met de omgeving.

buitensport

Het binnengebied is verkaveld in sportpercelen en reeds volledig bezet. De infrastructuur is verspreid over het terrein en vaak gescheiden door andere functies: centrale weg loopt door de atletiek- en tennisvelden.

groen

Groen is enkel aan de noordwestzijde structureel en functioneel geïntegreerd. Op andere plaatsen wordt het groen zonder visie gebruikt bv. als haag voor blinde gevels, als wegversmalling, ...

circulatie

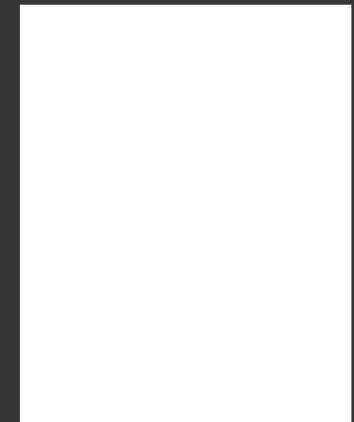
Tussen alle verschillende functies verloopt de circulatie kras over het terrein zonder hiërarchie, bepaalde delen zijn overbelast, andere delen een dode plek

parkeren

De parkeerzone is dominant aanwezig in het midden van het terrein en splitst het op in een *kamp noord* en een *kamp zuid*. Indien de parking ten volle benut wordt, overheerst de auto het middengebied, indien de parking niet benut wordt, overheerst de lege vlakte.

toegankelijkheid

Auto's en voetgangers worden allen op hetzelfde niveau binnengeleid. De circulatie tussen de Wijntuinstraat en Hofeinde is storend en onveilig. Desondanks het schaalniveau van de weg, moet 's zomers de toegang voor auto's geweerd worden en blijft deze oppervlakte onbenut. In het noorden van het terrein is een toegang voor fietsers en voetgangers via een erfontsluiting.

buren

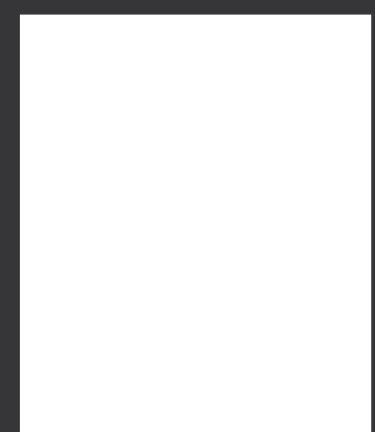
Het binnengebied wordt omsloten door potentiële achtertuinen en koterijen. Naar de burenen toe moet er gewaakt worden op overlast van de sportactiviteiten (skatepark, tennisvelden, voetbalvelden,...)

buffer

Aan de zuid en zuidwestzijde ontbreekt een goede buffering. De noordwestzijde is op een natuurlijke manier door geïntegreerd groen gebufferd. De oostzijde wordt door gebouwen geflankeerd.

context

Het "spetersbeeldje" symboliseert de dynamiek van het hoger gelegen Merksplas ten opzichte van de te doorwaden Mark. Het binnengebied straalt deze dynamiek momenteel niet uit.

bebouwing

...autistisch prefabgebouw

buitensport

... verspringbak door weg gescheiden van 100 m piste

groen

... groene dreef voor de helft gerooid

circulatie

... het pad langs de cafetaria wordt gebruikt door voetgangers, fietsers en auto's

parkeren

... de parking hypothekeert ook bij lage bezetting.

toegankelijkheid

... vanuit de Steenweg op Weelde krijgen de automobilisten een inzicht op de sluipegweg via Hofeinde naar de Wijntuinstraat.

buren

... hekwerken en koterijen langs de zuidzijde en de westzijde.

buffer

... de bestaande buffer van geïntegreerd groen aan de noordwestzijde

context

... het spetserbeeldje voor het gemeentehuis

Het gebied is eenzijdig met sportaccomodatie ingericht. Het terrein kenmerkt zich door achterkanten en heeft geen betekenis in de ruimtelijke structuur van Merksplas. Net zoals de omringende (toekomstige) bebouwing is het projectgebied functioneel verkaveld zonder een toegevoegde belevingswaarde. De bezettingsgraad van het huidige sportpark is erg piekgevoelig. De parkeerplaats is meestal te groot en op piekmomenten te klein. Er is geen dynamisch kader dat drukte en stilte kan opvangen. De bebouwing is weinig expressief. De sporthal is eerder autistisch te noemen en heeft totaal geen uitstraling.

De verspreide tennisvelden en voetbalvelden geven een rommelige indruk, er is geen samenhang of visie te bespeuren. Er wordt geen invulling gegeven aan het park binnen het sportterrein.

conclusie analyse

A large, light green, semi-transparent logo of the word "SPARK" in a bold, sans-serif font is centered in the background. The logo is partially enclosed by a thin grey circular line on the right side.

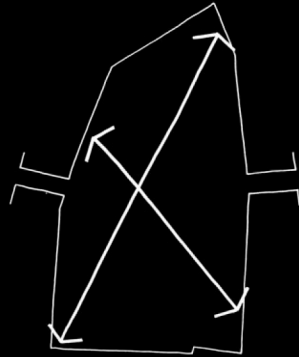
Op basis van de analyse komen we tot een visie voor het gehele projectgebied. Het sportpark dient meer te zijn dan netjes geschikte speelvelden en sportgebouwen. De integratie van de sportaccomodatie in een park geeft het geheel een publieke meerwaarde. Het aspect park binnen het sportpark dient zich beter te profileren. Door meer inhoud te geven aan de waarde van het terrein als park is het, gezien de gegeven ruimte, noodzakelijk om de dingen dubbel te gaan gebruiken. De nieuwe functies moeten ruimte creëren in plaats van ruimte te consumeren. Door in te zetten op een kwalitatief samengaan van sport en park overstijgen we de traditionele benadering van een sportpark. De versmelting wordt het best verwoord in een nieuw begrip: SPARK.

SPARK geeft uitdrukking aan een nieuwe ambitie en een nieuwe identiteit. Deze plek is niet langer een monofunctionele sportplaats maar een kwalitatieve toevoeging in het stedelijke weefsel van Merksplas.

visie

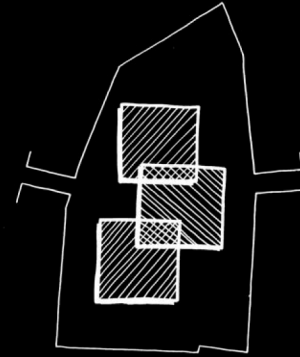
conceptelementen

integraal

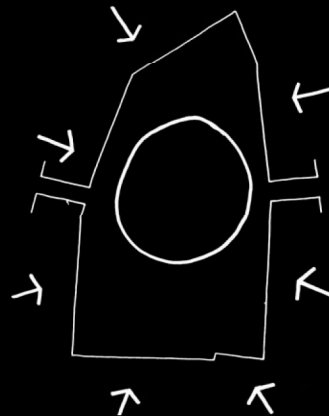
Het park is het ruimtelijk kader waar alle sportinfrastructuur ligt ingebed. Door de compacte organisatie is er veel open ruimte met een flexibele invulling.

gelaagdheid

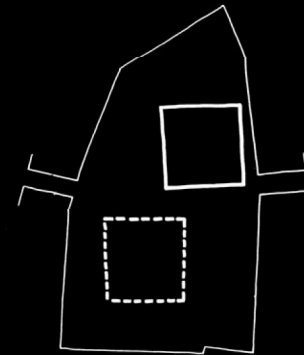
Door gelaagdheid op fysisch en functioneel niveau toe te passen, kent alle nieuwe sport- en parkinfrastructuur een meervoudig gebruik.

publiek

In tegenstelling tot de huidige verschijningsvorm willen we het gebied uitbouwen tot een volwaardig onderdeel van de centrumbeleving van Merksplas

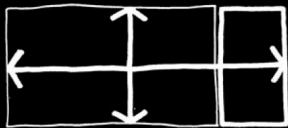
fasering

In de planstrategie is ervoor gezorgd dat de verschillende ontwikkelingen (tennishal, reorganisatie voetbalvelden, ...) los van elkaar zijn te ontwikkelen. Iedere fase in de ontwikkeling van het terrein is een potentiële eindfase.

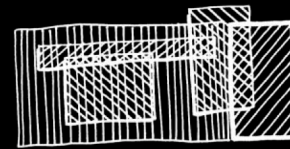
conceptelementen park

integraal

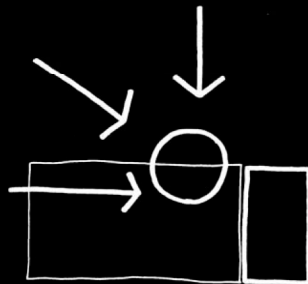
De verschillende functies van de eisenbundel worden samen bekeken en op een doordachte manier t.o.v. elkaar gepositioneerd tot één symbiose.

gelaagdheid

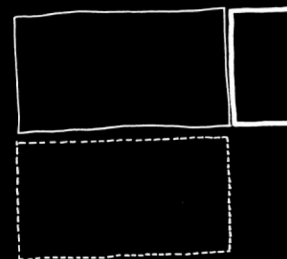
De footprint van het gebouw blijft klein door functieopstapeling op verschillende vlakken. Interne en externe circulatie, berging en skateparadijs, 100 m piste en polyvalente zaal worden gestapeld.

publiek

Ook het gebouw heeft een sterk publiek karakter door externen (voorbijgangers, fietsers, joggers, ...) bij de interne gebeurtenissen te betrekken en inblik te geven op de sportactiviteiten.

fasering

Het antwoord op de eisenbundel reikt verder dan het gevraagde programma, maar laat toe om door verschillende tussenfasen te beantwoorden aan het vooropgestelde budget.

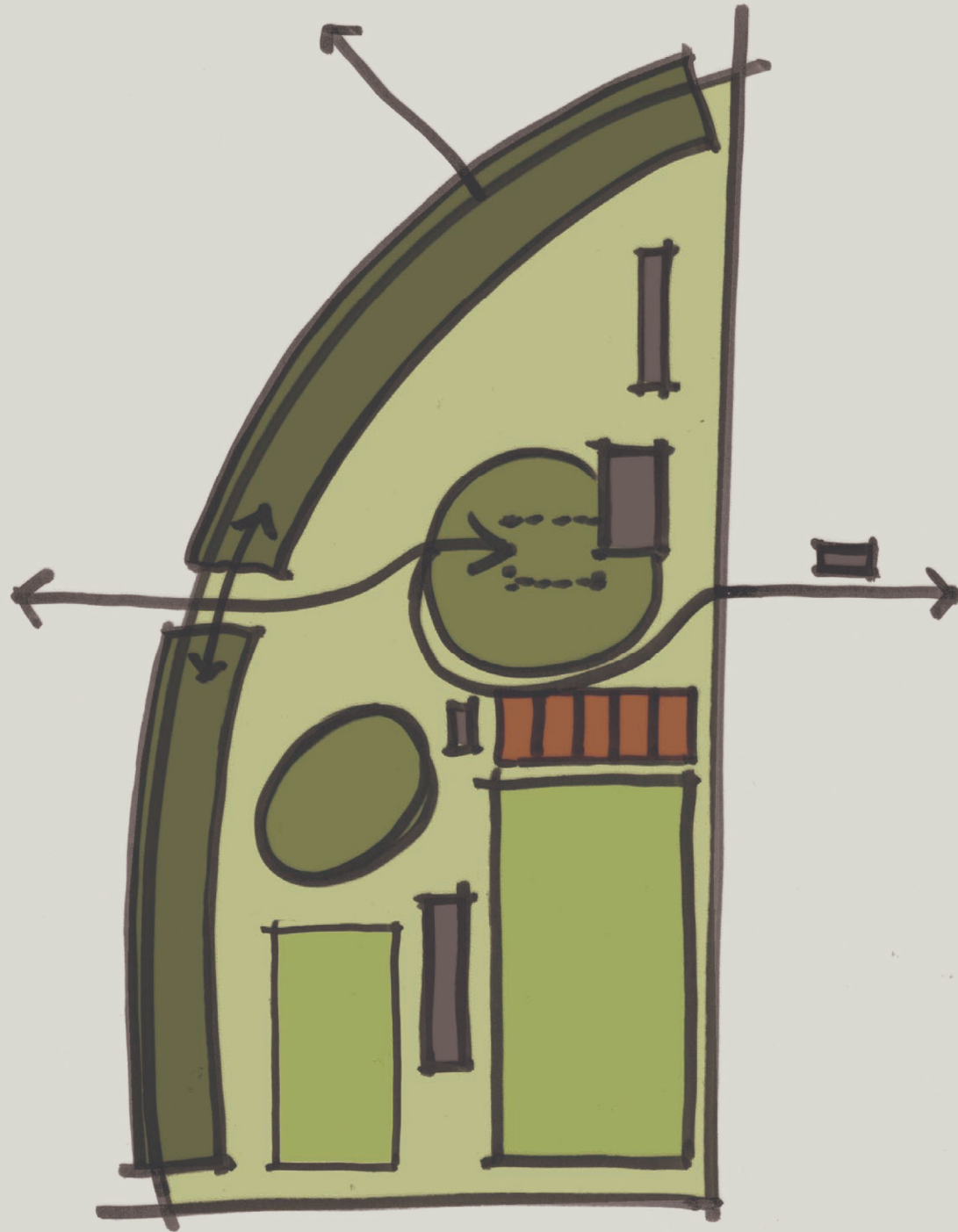
conceptelementen gebouw

De 4 dragende concepten overstijgen de grenzen van de opdracht. Zij worden gebruikt voor de ontwikkeling van het gehele binnengebied “den wijntuin” en de gebouwen die hier zullen worden gerealiseerd.

Wij bieden, naast ontwerpen voor SPARK, een strategie ter ontwikkeling van één van de belangrijkste, centraal gelegen binnengebieden van de gemeente. Deze strategie zal als hefboom dienen ter bevordering van het Merksplas’ sport- en verenigingsleven.

De voorgestelde strategie:

- Het maken van **één groene grasmatt** als basis voor SPARK.
- Een **doorlopende grasmatt** als bindend element **voor meervoudig gebruik**.
- Een boeiende **grasmatt met** een grote publieke **aantrekkingskracht**.
- Een **flexibele grasmatt** met vele mogelijke eindfasen.

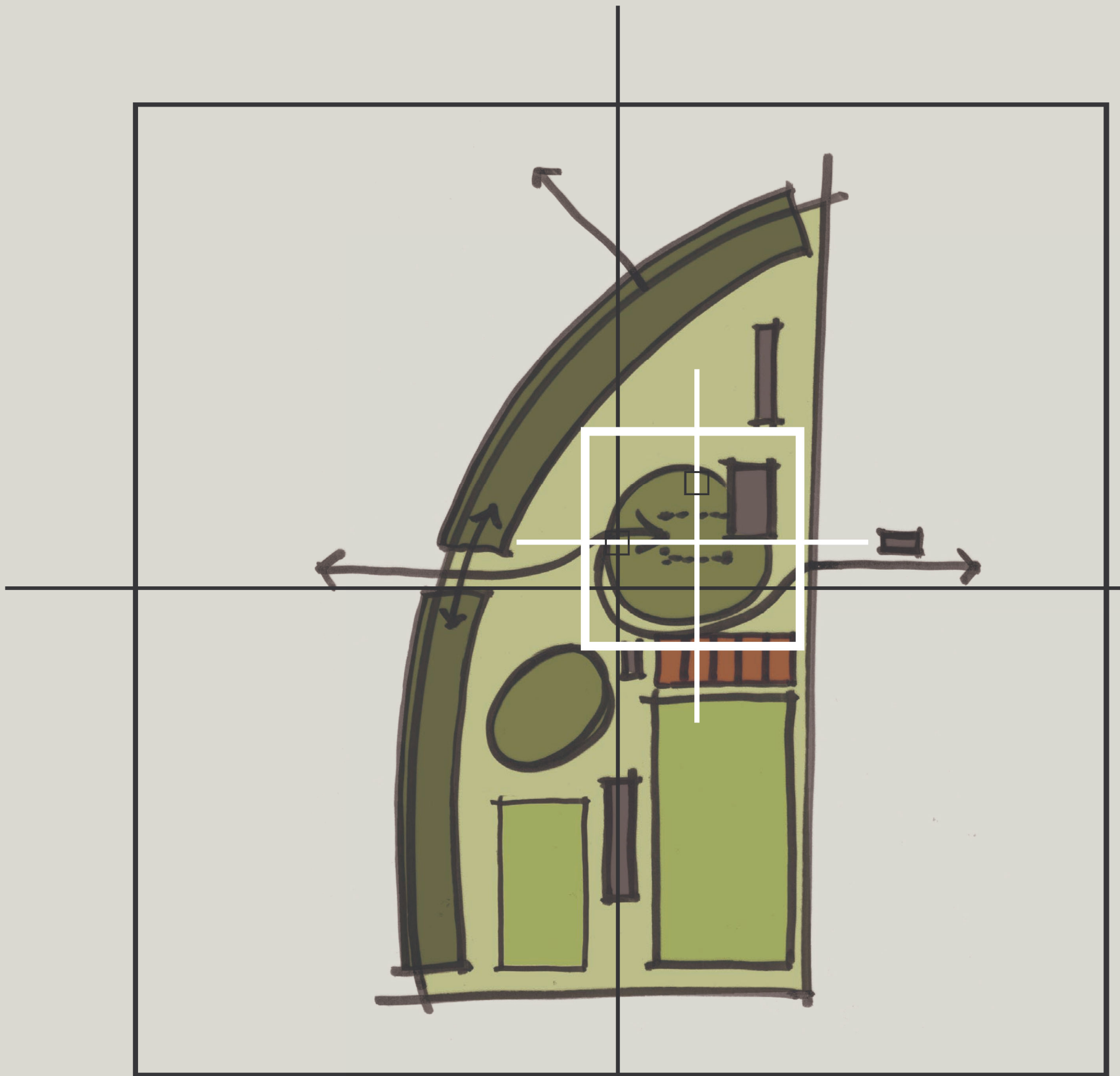

strategisch plan

Vanuit de vooropgestelde strategie zijn ontwerpvoorstellen opgemaakt m.b.t. SPARK en de hierin geïntegreerde sporthal.

In het ontwerp van SPARK wordt aandacht besteed aan een strategische benadering, het programma van eisen en wensen en een mogelijke fasering.

In het ontwerp van de sporthal wordt aandacht besteed aan het programma van eisen en wensen, de strategische plaatsing van functies en de relatie met SPARK.

strategietoepassing

integraal

SPARK wordt integraal opgebouwd met park- en sportelementen en zal zich in latere fasen kunnen doorzetten over gans het park.
SPARK kiest voor open ruimte. Het gehele park is in één oogopslag te vatten. Een bomendreef is voorzien als buffering aan de rand.

gelaagdheid

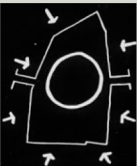

Om een open ruimte te bekomen, gebruiken we deze ruimte meervoudig:

- De 100 m-piste is een zone waar beachvolley kan worden georganiseerd en is een pad van de parking naar de inkom van de sporthal.
- De parking wordt voor het grootste deel in halfverharding of gras uitgevoerd zodat, wanneer er weinig auto's geparkeerd staan, deze ruimte kan gebruikt worden voor touwtrekkers en joggers
- De gewonnen open ruimte van een half voetbalveld groot kan voor diverse activiteiten worden gebruikt (jeugdtraining voetbal, frisbee, picknick)

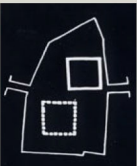
Door stapeling van het maaiveld op de nieuwe sporthal genereren we dubbel gebruik.

publiek

SPARK biedt open ruimte met verschillende gebruiksmogelijkheden.
De heuvels zijn deels toegankelijk voor het publiek.
De paden en wegenstructuur zijn helder en duidelijk.

fasering

In de eerste fasen voldoen we aan het vooropgestelde programma van eisen en wensen.
In verdere fasen wordt het zuidelijk deel aangepakt met eventueel een tennishal. SPARK breidt zich zo uit over het gehele binnengebied.

strategietoepassing fase I

integraal

SPARK kan zich in een latere fase naar het zuiden uitbreiden door het integraal doortrekken van de parkeerdreef.

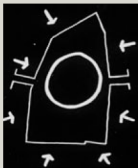
De breuk tussen noord en zuid is hierdoor verdwenen.

gelaagdheid

Hoewel er op het eerste zicht een voetbalveld verdwijnt, is het door toepassing van WEDRA-velden toch mogelijk om even veel trainingen en wedstrijden te organiseren. Door hogere capaciteit is er sprake van tijdsgelaagdheid op de resterende velden.

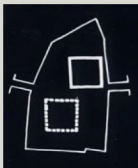
publiek

Een publieke ruimte ontstaat (in te vullen als overdekte tennisvelden, als park of speelveldjes) door het vrij komen van het voetbalveld.

Het publieke karakter wordt versterkt door de intrede van de dreef. De doorstroming van het gebied is op deze manier versterkt door de mogelijkheid over heel het gebied van noord naar zuid te parkeren. Buiten de piekmomenten worden joggers, wandelaars of fietsers langs deze dreef geleid.

fasering

Naast het doortrekken van de dreef, kan de tweede terp opgeworpen worden voor de huisvesting van de tennishal. De huidige cafetaria kan vervangen worden door een geïntegreerde cafetaria met kleedkamers in de tennisheuvel/hal. Hierdoor komt nogmaals plaats vrij voor een zesde tennisveld.

SPARK heeft zich nu over het ganse binnengebied ontplooid.

Met ons integraal voorstel voor SPARK willen we, binnen de beperkte financiële mogelijkheden, een banaal sportpark overstijgen. De groeiende vormtaal verwijst eerder naar een park dan een rationeel verkavelde sportaccommodatie. De auto-toegang langs de Wijntuinstraat wordt een parkingang met los verspreide boomgroepen en glooiende grasvlakken. Langs deze westzijde heeft men dankzij de gelaagdheid nauwelijks zicht op de nieuwe sportinfrastructuur. De gebouwen zijn opgenomen in de glooiende bewegingen van het park. Het beeld aan de westzijde wordt gedomineerd door een dubbele bomenlaan. Onder deze bomenlaan is de lineaire parkeerplaats gepland. Inspelend op de zeer wisselende bezettingsgraad is het grootste gedeelte van het parkeren in gras of halfverharding uitgevoerd. In een latere fase kan de bomenlaan doorgezet worden aan de zijde van de gereorganiseerde voetbalvelden. De open grasvlakte gaat over in een grasterp. De insnijdingen in de terp creëren een ingang en zorgen voor licht en lucht. Deze ingang biedt een verrassende blik op de lager gelegen nieuwe sporthal en squashterreinen. Net voor de hoofdingang opent het perspectief zich nog even met een zicht over de gehele noordelijke zijde. Op dit multifunctioneel pleintje verzamelt de sportende jeugd zich, is er de start of finish voor de 100 meter en kan er in de zomer beachvolley worden gespeeld. Het gildelokaal neemt een neutrale positie in ten opzichte van hertekende sportgebouwen. De liggende wip blijft, weliswaar beter ingepast, gehandhaafd op de huidige plek. Het gildelokaal definieert mede de open ruimte aan de noordoostzijde van het park. De los verspreide bomen over het terrein zorgen voor een aangename parksfeer. De restruimte is flexibel inzetbaar voor park en sportactiviteiten. Op deze plekken kan vorm gegeven worden aan het begrip SPARK.

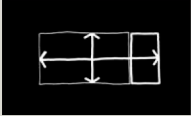
De oostelijke ingang is voorbehouden aan fietsers, voetgangers en laad en losverkeer. Deze ingang krijgt tevens een parkachtige setting. Door deze oplossing is er een behoorlijke ruimtewinst waardoor de conciërgewoning hier een plaats heeft gekregen. De woning dient in te spelen op zijn specifieke ligging en kan beschouwd worden als een parkwachter.

Het tenniscomplex is op een compacte manier aan de oostzijde samengebracht. Door de velden 90° te draaien is het mogelijk om 5 speelvelden aan te bieden met behoud van de huidige kantine. In een latere fase kan een overdekte hal gebouwd worden op het tweede oefenveld. Deze hal heeft genoeg manoeuvreerruimte om zich ook een groen imago aan te meten dat complementair is met ons voorstel voor de nieuwe sporthal. Door deze organisatie is er slechts één centrale ontsluitingsas nodig om de voetbalvelden en de tennisvelden bereikbaar te maken.

Het hierboven geschetste beeld heeft een belangrijke strategische component. De verschillende initiatieven kunnen elk op hun eigen tempo ontwikkeld worden. Iedere fase levert een aanvaardbaar eindbeeld. Het ruimtelijke concept biedt een sterk kader voor toekomstige ruimteclaims.

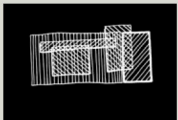
De optelsom van de kwalitatieve ingrepen zorgt er voor dat SPARK een duidelijke meerwaarde biedt en een toevoeging is aan het publiek domein van Merksplas.

integraal

Door een doordachte plaatsing van alle functies is een uitermate compact complex ontstaan dat ook de huidige sporthal integraal heeft opgenomen in haar programma.

gelaagdheid

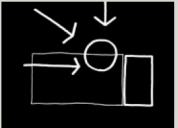
Interne en externe circulatie worden gestapeld. De oppervlakte krijgt een gelaagdheid op niv. +0 als publieke promenade en op niv. -1 als interne circulatie.

De gelaagdheid is ook terug te vinden door het dubbele gebruik als circulatie en als plaats voor toeschouwers.

Gelijkaardige gelaagdheid vinden we terug bij:

berging	<	>	skateparadijs
100 meter piste	<	>	polyvalente zaal
		

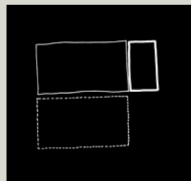
publiek

De publieke huid van het gebouw maakt deel uit van het park.

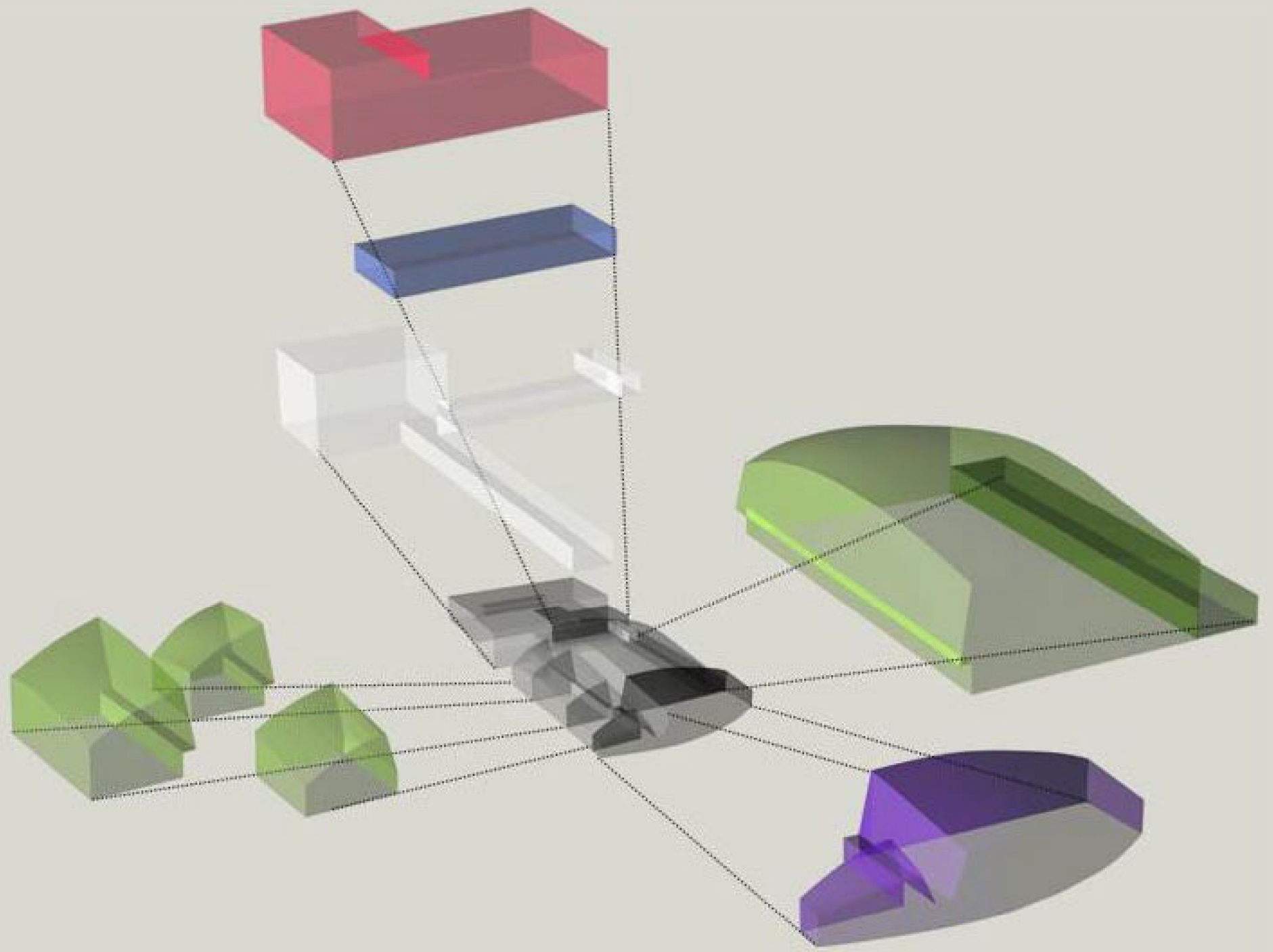
De toegang naar het gebouw en verschillende openingen (plein, skaters, terras, ...) laten het publiek toe om het gebouw tot op een bepaald niveau te betreden ook bij gesloten toestand.

fasering

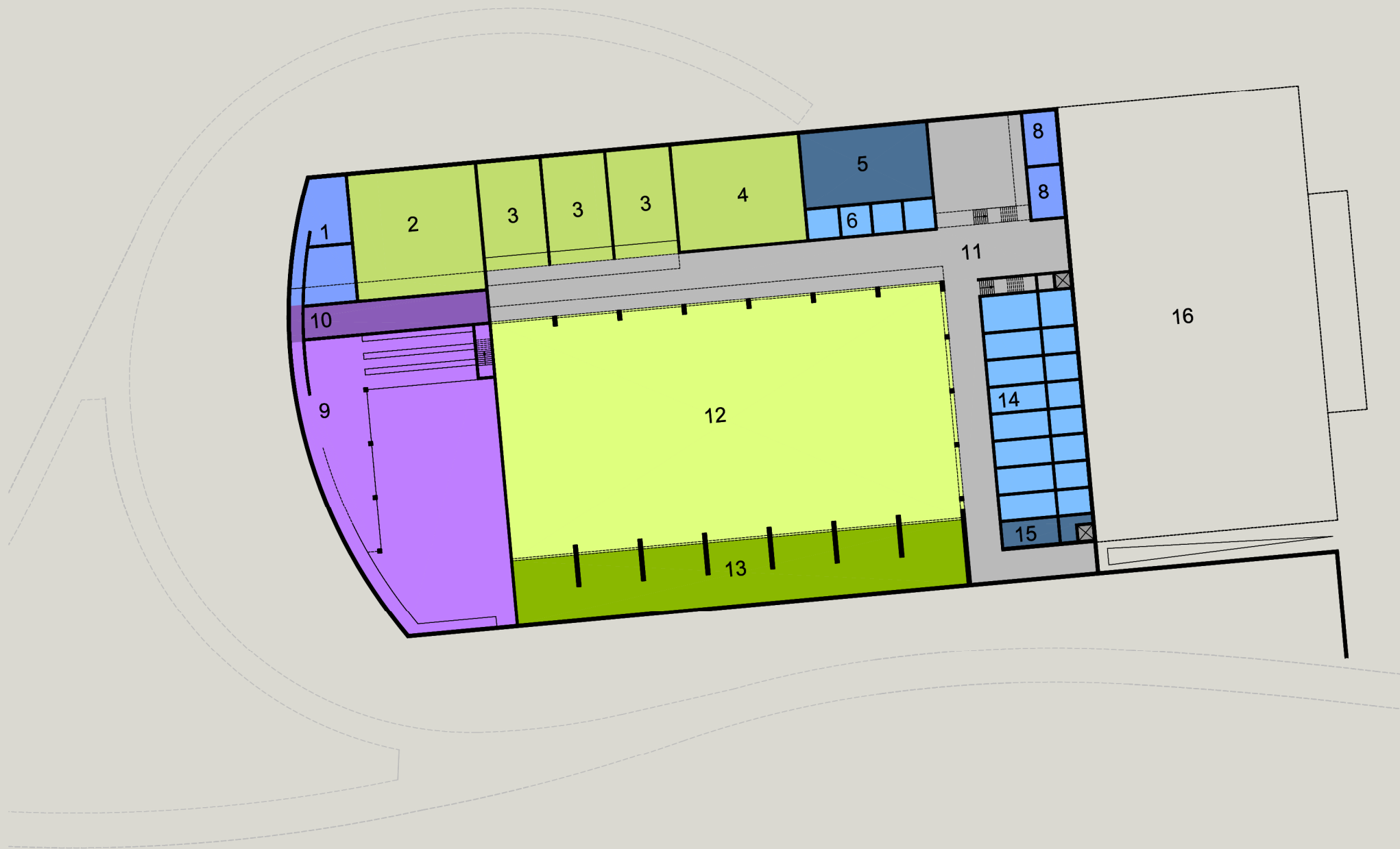

Om te voldoen aan de eisenbundel beslaan de eerste fasen het invullen van het programma voor de sporthal.

Verdere fasen worden gesuggereerd en gebudgetteerd voor de integratie van de tennishal, cafetaria, en kleedkamers voor de tennissers.

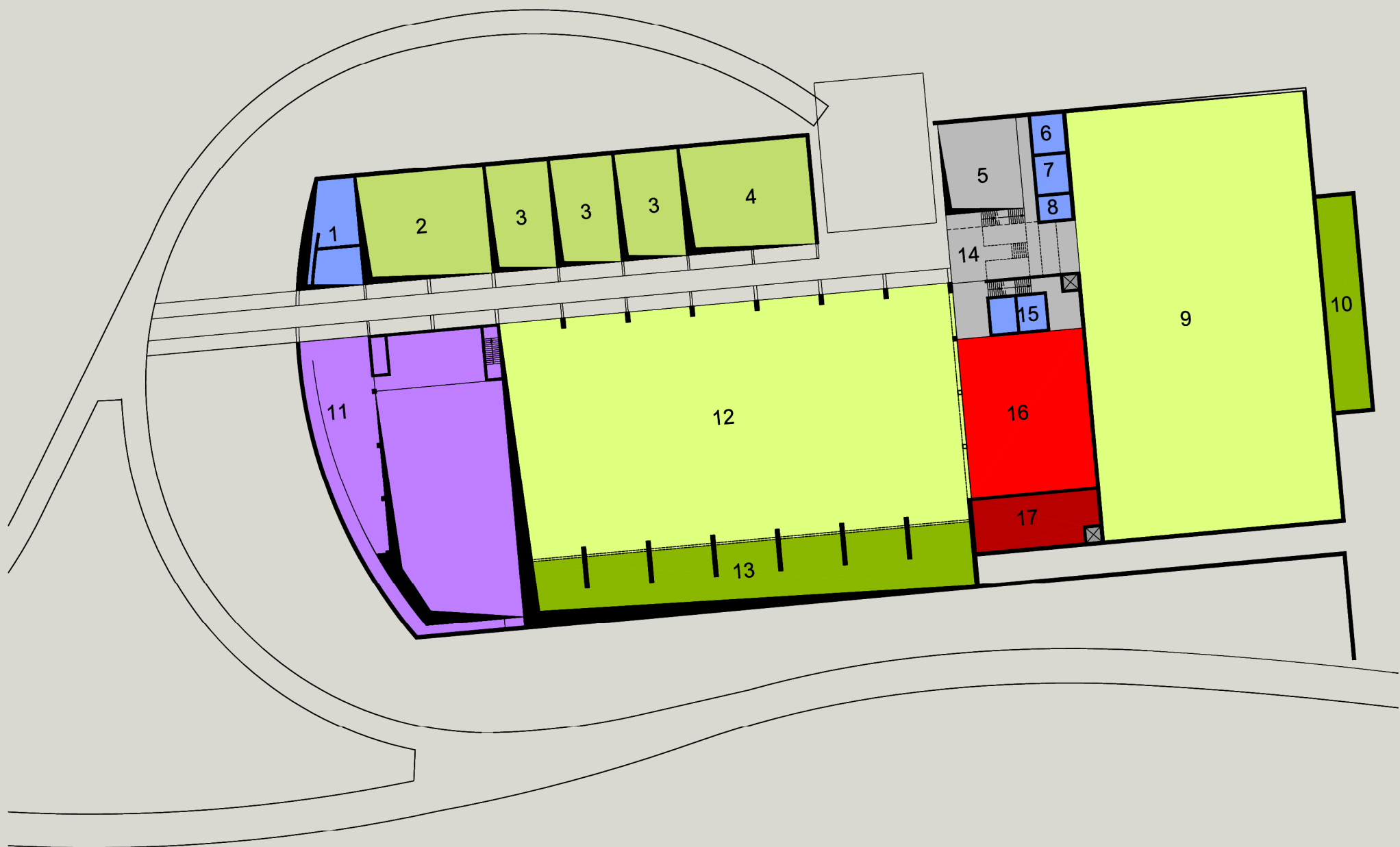
strategietoepassing sporthal

1	sanitair fuifzaal	9	fuifzaal
2	polyvalente zaal	10	berging toog
3	squashterreinen	11	circulatie
4	polyvalente zaal	12	sporthal
5	technische ruimte	13	berging sporthal
6	kleedkamers scheidsrechters	14	kleedkamers
7	inkomhal	15	ehbo - lokaal
8	sanitair publiek	16	bestaande sporthal (niv.+0)

0 2m 5m 10m 20m

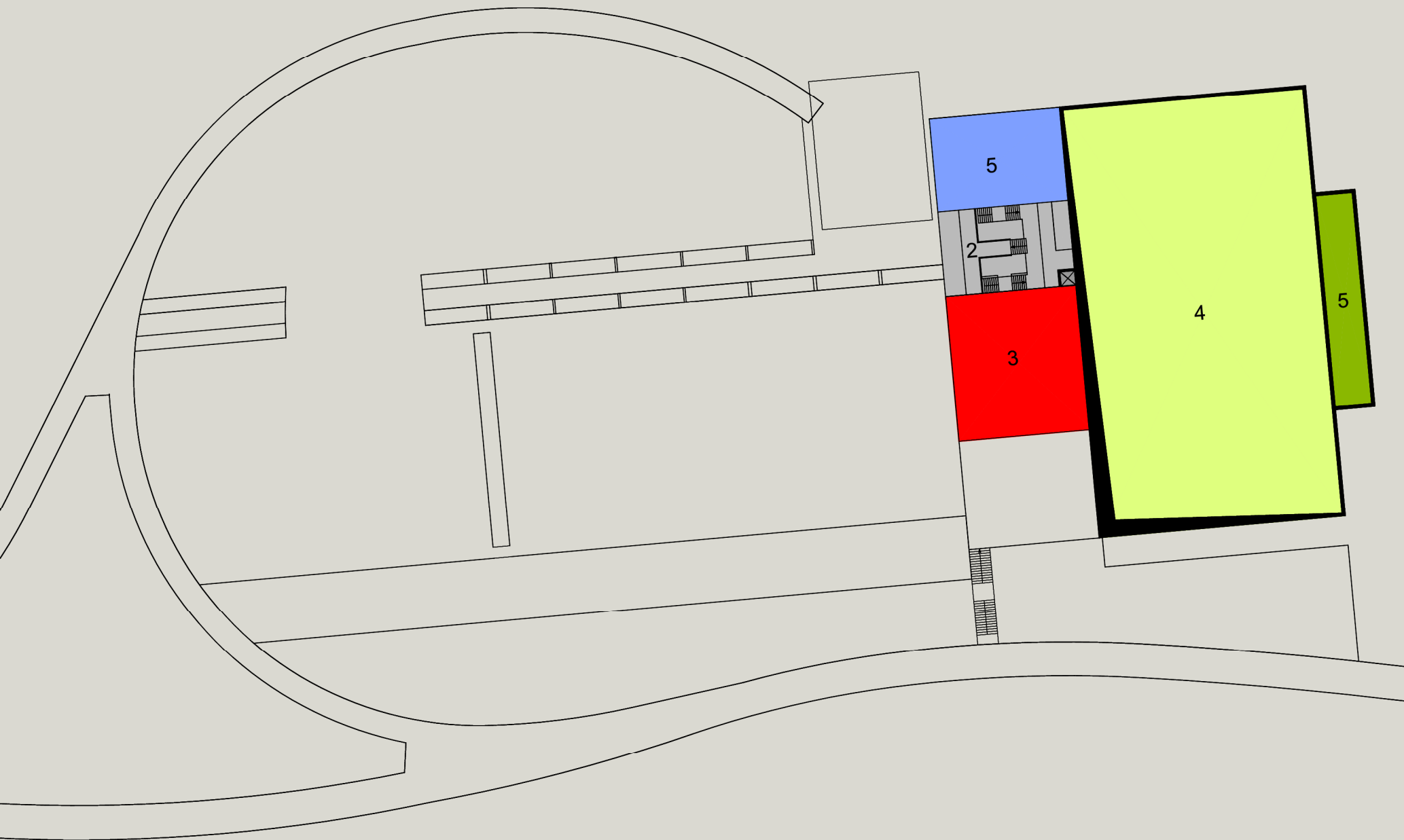

0

1	sanitair fuifzaal (niv.-1)	9	bestaande sporthaal
2	polyvalente zaal (niv.-1)	10	bestaande berging
3	squashterrein (niv.-1)	11	fuifzaal (inkomduplex)
4	polyvalente zaal (niv.-1)	12	sporthal (niv.-1)
5	inkomhal	13	berging sporthal (niv.-1)
6	ehbo - lokaal	14	circulatie
7	personeelszaaltje	15	sanitair cafe
8	onthaal	16	cafetaria
		17	keuken en berging

0 2m 5m 10m 20m

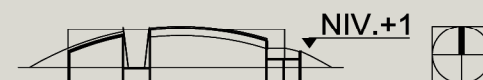

1

- 1 vergaderzaal
- 2 circulatie (traphal)
- 3 cafetaria
- 4 bestaande sporthal
- 5 bestaande berging

0 2m 5m 10m 20m

2001/ 7/28 4:34pm

